

ДОСЛІДЖЕННЯ НАСЛІДКІВ ВПЛИВУ ПАНДЕМІЇ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Карюк В.І.,

*к.е.н., доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,*

email: VictoriyaKI@krok.edu.ua,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2800-6565>

Криза COVID-19 спричинила серйозний негативний вплив на індустрію туризму в усіх регіонах світу. На відміну від економічної кризи, глобальна надзвичайна ситуація у сфері охорони здоров'я породжує проблеми, які здатні серйозно вплинути на безперервність робочих процесів та нормальної життєдіяльності людини, оскільки підприємства і установи зіштовхнулися не лише з падінням сукупного попиту, але і з наслідками режиму самоізоляції та заходів фізичного дистанціювання, що були спрямовані на уповільнення поширення коронавірусу.

З огляду на еволюціонуючий характер ситуації, ще занадто рано оцінювати повний вплив COVID-19 на міжнародний туризм, однак охарактеризуємо проміжний етап впливу пандемії з метою вироблення подальшої стратегії трансформації туристичної галузі до нових реалій та умов сьогодення.

Сектор туризму в даний час є одним з найбільш постраждалих від спалаху епідемії COVID-19, яка вплинула не лише на пропозицію, але і на попит на поїздки. Це спричинило виникнення додаткового ризику ослаблення світової економіки, зростання геополітичної, соціальної та торговельної напруженості, нерівну роботу основних ринків виїзного туризму. Охарактеризуємо наслідки впливу пандемії на сферу туризму більш докладно.

Економічні наслідки. Відповідно до статистичних даних за 2019 рік, на частку туризму припадало близько 7 % обсягу світової торгівлі, у цьому секторі був зайнятий кожен десятий житель планети, а через складний виробничо-збутовий ланцюг більш ніж 60 взаємопов'язаних з туризмом сфер економіки засобами для існування забезпечувалися мільйони людей як у розвинених країнах, так і у країнах, що розвиваються [1]. По мірі закриття кордонів припинили роботу готелі і різко зменшився обсяг повітряних перевезень, кількість міжнародних туристів скоротилася на 56%, а втрати туристичного сектора за перші п'ять місяців 2020 року склали 320 млрд дол. США [2]. Крім того, припинили свою діяльність багато мікро-, малих і середніх підприємств, у яких великий відсоток робочої сили складали жінки і молодь. Загалом найбільш вразливі верстви населення і країни, що розвиваються фактично опинилися в умовах надзвичайної ситуації.

Наслідки впливу щодо цілей в у сфері сталого розвитку. Наслідки COVID - 19 для туризму спричинили зростання бідності і нерівності, уповільнили прогрес у досягненні цілей сталого розвитку. Туризм безпосередньо згадується в трьох цілях: «гідна робота і економічне зростання», «відповідальне споживання і виробництво», «збереження морських екосистем». Занепад

туризму унеможливлює процес забезпечення надання послуг у деяких віддалених регіонах країн, підтримку економічного зростання сіл, доступ до професійної підготовки і робочих місць різних верств населення, що у результаті впливає на встановлення гендерної нерівності та зростання нерівності між країнами і всередині країн.

Наслідки для навколишнього середовища і зміни клімату. Туризм, пов'язаний з природою, є важливим стимулом до подорожей і джерелом доходів. Втрата доходів від даного виду туризму створює небезпеку для природоохоронних територій, у яких здійснюється туризм, що пов'язаний з дикою природою. Не маючи інших можливостей, люди почали надмірно експлуатувати природні ресурси або для власного споживання, або з метою отримання доходу. У той же час туристичний сектор характеризується високим ступенем впливу на клімат і навколишнє середовище, оскільки вимагає споживання великої кількості енергії та палива і створює навантаження на системи земельних ресурсів, тому потребує контролю й регулювання, а відновлення цього сектора має здійснюватися відповідно до цілей природоохоронної діяльності.

Культурні наслідки. Наслідки COVID-19 для туризму створили додаткове навантаження на процес збереження культурної спадщини, а також на культурну та соціальну структуру громад, особливо корінних народів і етнічних груп. Різко знизилися і доходи культурних організацій. Під час кризи пандемії близько 90% країн повністю або частково закрили об'єкти Всесвітньої спадщини, також тимчасово були закриті близько 85 000 музеїв [3].

Однак, не дивлячись на обмежені можливості підключення до систем зв'язку та відсутність впевненості у споживачів, непередбачуваність сценаріїв розвитку пандемії та наслідків економічного спаду, індустрія туризму поступово відновлює свою роботу. Нинішня криза дає безпрецедентну можливість для трансформації взаємини туризму з природою і економікою. Зокрема, найбільш перспективними для розвитку за сучасних умов вважаємо такі напрямки:

1. Просування інновацій і цифровізації екосистеми туризму. Система своєчасних заходів по відновленню і розвитку туризму в майбутньому може максимально збільшити використання технологій в екосистемі туризму, пропагувати і просувати цифровізацію з метою вироблення інноваційних рішень й інвестування коштів в розвиток цифрових навичок, особливо у тимчасово непрацюючих людей, і осіб, які шукають роботу.

2. Сприяння забезпеченню стійкості і інклюзивному «зеленому» зростанню. Важливо, щоб туризм поступово ставав життєздатним, конкурентоспроможним і ресурсоефективним сектором відповідно до цілей сталого розвитку на період до 2030 року. На перший план мають вийти «зелені» інвестиції, які в цілях відновлення туристичної галузі необхідно вкладати в природоохоронні території, поновлювані джерела енергії, «розумні» будинки і циклічну економіку. Необхідною є також розробка стратегії трансформації та фінансова підтримка з боку держав готельного, круїзного і авіаційного бізнесу.

- 3.. Зміцнення координації та партнерських зав'язків з метою перетворення туризму і досягнення цілей сталого розвитку. У контексті забезпечення

ефективної координації планів та стратегій відновлення діяльності туристичної галузі було б доцільно зробити головний акцент на врахуванні інтересів людей, задіяти державні структури, партнерів для розвитку, міжнародні фінансові установи з метою здійснення істотного впливу на економіку та отримання і забезпечення працівникам туристичної сфери, а також людям, що проживають у «туристично залежних» регіонах, засобів до існування.

Список використаних джерел:

1. Акбулаев Н. Н., Мамедов Илькин Муслюм, Алиев Васиф Зираддин Влияние COVID-19 на индустрию Туризма (Испания, Италия, Турция) / Н. Н. Акбулаев Н. Н., Мамедов Илькин Муслюм, Алиев Васиф Зираддин // Научные труды Вольного экономического общества России. 2020. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vliyanie-covid-19-na-industriyu-turizma-ispaniya-italiya-i-turtsiya> (дата звернення: 10.11.2020).
2. World Tourism Organization (UNWTO), World Tourism Barometer, vol. 18, No. 4, June 2020, Madrid. URL: <https://doi.org/10.18111/wtobarometereng>. (дата звернення: 10.11.2020).
3. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), «Museums around the world in the face of COVID -19», 2020. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373530>. (дата звернення: 10.11.2020).